

KFIR

Klagenemnda for industrielle rettigheter

AVGJØRELSE

Sak: 25/00055
Dato: 9. mars 2026

Klager: Olve Eikemo
Representert ved: Advokatfirmaet DLA Piper Norway AS

Innklaget: Harald Nævdal
Representert ved: Abion AS

Klagenemnda for industrielle rettigheter sammensatt av følgende utvalg:

Gunhild Giske Skyberg, Mikkel Lassen Ellingsen og Jens Herman Ruge

har kommet fram til følgende

AVGJØRELSE

1 Kort fremstilling av saken:

- 2 Saken gjelder klage over Patentstyrets avgjørelse av 4. april 2025, hvor varemerkereregistrering nummer 329202, det kombinerte merket IMMORTAL, ble opprettholdt for følgende varer og tjenester:

- Klasse 9: CDder med musikk; grammofonplater med musikk; hodetelefoner for musikk; lydkassetter med musikk; lydopptak med musikk; forhåndsinnspilte musikk-cder; nedlastbar digital musikk; forhåndsinnspilte lydkassetter med musikk; optiske plater med musikk; forhåndsinnspilte dvder med musikk; forhåndsinnspilte videobånd med musikk; innspilte laserplater med musikk; forhåndsinnspilte videotaper med musikk; dataprogramvare for lagring og redigering av musikk og lyder; digital musikk for nedlasting fra internett; nedlastbar digital musikk fra mp3-internettssider; digital musikk som er nedlastbar fra internett; digital musikk (nedlastbar) fra en datastyrt database eller internett; ringetoner, grafikk og musikk som er nedlastbar via et globalt datanettverk og trådløse enheter; musikkvideoopptak; musikkopptak; musikkinstrumentforsterkere; musikkkomposisjonsprogramvare; musikkprogramvare; musikkbånd; musikkassetter; musikkkomposisjonsprogramvare; musikkopptak i form av plater; nedlastbare musikkopptak; nedlastbare musikkfiler; forhåndsinnspilte musikkvideoer; digitale musikkspillere; bærbare musikkspillere; serier av musikkopptak; forhåndsinnspilte musikkvideokassetter; etuier til musikklagringsenheter; deksler for musikklagringsenheter; koblinger for musikkinstrumenter; forsterkere for musikkinstrumenter; elektriske og elektroniske musikkeffektutstyr; elektriske og elektroniske effektpedaler for musikkinstrumenter; integrerte kretsminnekort for bruk ved spilling av elektroniske musikkinstrumenter.
- Klasse 25: Klær; klær til fiskere; klær for gutter; klær for jenter; klær for spedbarn; klær for menn; klær for barn; klær for damer; klær, skotøy, hodeplagg; lærbelter [klær]; topper [klær]; klessett [klær]; dameundertøy [klær]; lørbukser (klær); belter laget av tekstil [klær]; belter laget av stoff [klær]; endelte klær til spedbarn og småbarn; artikler av klær, skotøy og hodeplagg for spedbarn og smårollinger; halstørklær; treningsklær; skinnklær; herreklær; hodetørklær [klesplagg]; vanntette ytterklær; motorsykkelklær av lær; sportsklær [annet enn golfhansker].
- Klasse 41: Live konsertopptreden; underholdning i form av konserter; produksjon av musikk; innspilling av musikk; fremføring av musikk og sang; produksjon og utgivelse av musikk; komponering av musikk for andre; underholdning i form av innspilt musikk; produksjon av lyd-, musikk- og videoinnspillinger; tilveiebringelse av digital musikk fra internettet; redigeringstjenester etter produksjon av musikk, videoer og filmer; redigeringstjenester etter produksjon av musikk, videoer og filmer; utvelgelse og sammenstilling av

forhåndsinnspilt musikk for kringkasting av andre; underholdningstjenester for film, musikk, idrett, video og teater; tilveiebringelse av underholdningstjenester i form av direktesendte musikkforestillinger eller innspilt musikk; tilveiebringe digital musikk [ikke nedlastbar] fra mp3-nettsider; tilveiebringende tjenester av underholdning i form av forestillinger med levende musikk; tilveiebringelse av nettbaserte elektroniske publikasjoner innen musikk, ikke nedlastbart; tilveiebringe fasiliteter for filmer, show, skuespill, musikk eller pedagogisk opplæring; tilveiebringelse av opplæring og utdanning i forbindelse med show innen teater, musikk, tv, radio og kino; musikkutgivelses- og musikkinnspillingstjenester; musikkforlagstjenester; musikkfestivaltjenester; musikkbibliotekstjenester; musikktranskripsjonstjenester; musikkopptredener; musikkmiksingstjenester; musikkvideobaserte produksjonstjenester; musikkonsserter via tv; musikkonsserter via radio; publisering av musikktekster; utgivelse av musikkbøker; produksjon av lyd- og musikkinnspillinger; fremføring av musikkunderholdning av instrumentgrupper; presentasjon av liveopptredener av musikkband; produksjon av musikkverk i et innspillingsstudio; teater- og musikkshow på arenaer; tilveiebringelse av film-, tv- og musikkvideounderholdning via et interaktivt nettsted; organisering, produksjon, presentasjon og utførelse av musikkonsserter, festivaler, turer og andre musikalske og kulturelle forestillinger, arrangementer og aktiviteter; popmusikkonsserter (organisering av -).

- 3 Saken har sin bakgrunn i en innsigelse fra Olve Eikemo med Advokatfirmaet DLA Piper Norway AS som fullmektig, jf. varemerkeloven § 26. Innsigelsen ble prinsipalt begrunnet med at innsiger er rett eier av merket, og at registreringen skal overføres helt eller delvis, jf. varemerkeloven § 28. Subsidiært ble det anført at merket er registrert i ond tro eller i strid med en innarbeidet rettighet, jf. varemerkeloven § 15 første ledd bokstav f og § 16 bokstav a, jf. § 3 tredje ledd. Patentstyret konkluderte med at innsiger ikke hadde godtgjort retten til registreringen, og det var derfor ikke grunnlag for overføring. Det registrerte merket var heller ikke innlevert i ond tro eller registrert i strid med annens rett.
- 4 Klage ble mottatt av Patentstyret den 4. juni 2025. Patentstyret har vurdert klagen og ikke funnet det klart at den vil føre frem. Klagen ble oversendt Klagenemnda for videre behandling den 5. august 2025, jf. varemerkeloven § 51 andre ledd.
- 5 For Klagenemnda ble det avholdt muntlig forhandling i saken den 10. februar 2026, jf. patentstyrelova § 7.

6 Grunnene for Patentstyrets vedtak er oppsummert som følger:

- Innsigelsen forkastes. Registreringen overføres ikke, jf. varemerkeloven § 28.
- Innsiger har ikke godtgjort retten til registrering nr. 329202, det kombinerte merket IMMORTAL, jf. varemerkeloven § 28. Det registrerte merket er ikke innlevert i ond tro eller i strid med en annens rett, jf. varemerkeloven § 15 første ledd bokstav f og § 16 bokstav a.

Varemerkeloven § 28

- Dokumentasjonen viser at bandnavnet Immortal ble innarbeidet av bandets medlemmer i felleskap. Det er dermed ikke godtgjort at innsiger alene er rett eier av bandnavnet og registreringen kan ikke overføres, jf. varemerkeloven § 28.
- Spørsmålet om hvem som har retten til navnet til en musikkgruppe eller et bandnavn, er ikke regulert i loven. Det er ikke innlevert en skriftlig avtale eller annen dokumentasjon som regulerer spørsmålet om eierskapet til bandnavnet, eller hva som skjer hvis et medlem fratrer. Prinsippet «naken inn, naken ut» blir dermed aktuelt, se Oslo tingrett TOSLO-2008-140784, *Gorgoroth*, Annen avdeling sak 7344, *Strings Unlimited* og KFIR 19/00051, *Humbucker*.
- Da bandnavnet anses innarbeidet av bandets medlemmer, og det ikke foreligger forhold som tilsier noe annet, må prinsippet «naken inn, naken ut» legges til grunn.
- Det må som en hovedregel legges til grunn at det er bandet og ikke enkeltmedlemmer som innarbeider navnet, slik at bandnavnet tillegges de til enhver tid faste medlemmer, jf. prinsippet «naken inn, naken ut». Disse utgangspunktene kan fravikes hvis det foreligger særlige omstendigheter som tilsier at én av medlemmene er gruppens frontfigur og bærende kraft. Det er den som påstår at hovedregelen skal fravikes som har bevisbyrden for dette.
- Da de to grunnleggerne av Immortal var med fra begynnelsen, står vi ikke ovenfor et tilfelle der ett av bandmedlemmene har innarbeidet navnet før de andre ble med, slik tilfellet var i VM 18/00084 Highasakite. Bandnavnet Immortal var innarbeidet 2. juli 2019, jf. OP 2020/00011, Immortal. Det foreligger ingen dokumentasjon som tilsier at innarbeidelsesvernet var tapt da søknaden ble innlevert den 11. oktober 2023. Partene synes også å være enige om at bandnavnet fremdeles må anses innarbeidet i 2023. Uenigheten gjelder om bandnavnet Immortal ble innarbeidet av innsiger alene, eller av bandets medlemmer i felleskap.
- Innsigers påstander og dokumentasjon gir uttrykk for at det er innsiger som alene står for bandets skapende kraft og frontfigur. I innehavers dokumentasjon uttaler innsiger seg derimot på en måte som gir uttrykk for at utviklingen av musikken var et samarbeid mellom de tre faste medlemmene, og særlig mellom partene i denne saken. Innehavers dokumentasjon synes i stor grad å tilbakevise innsigers påstander om at det var han alene, som hadde innarbeidet bandnavnet. Det foreligger heller ikke noe dokumentasjon som viser at innsiger før bruddet, hevdet å ha noen individuelle rettigheter til navnet utover sin ideelle andel av bandets kollektiv, herunder opplysninger knyttet til avtaler om likedeling av inntekter, utgifter og opphavsrettigheter.
- Etter bruddet i 2014 frem til søknadstidspunktet i 2023, foreligger ingen dokumentasjon som tyder på at innsiger har fortsatt å lage eller utgi noe musikk med bandnavnet Immortal. Innsiger har heller ikke vært involvert i produksjonen av de to siste albumene

Northern Chaos Gods (2018) og War Against All (2023), som ble utgitt av de andre medlemmene under bandnavnet Immortal. Dokumentasjonen viser ikke at innsiger har protestert mot de andre medlemmenes bruk av bandnavnet i denne perioden, utover en påstand om at bruken av Immortal i forbindelse med det siste albumet forfølges rettslig. Innsigers uttalelse og senere passivitet gir klart uttrykk for at bandnavnet i denne perioden ble ansett som å tilhøre bandets medlemmer, ikke et enkeltmedlem.

- Innsiger har anført subsidiært at det registrerte merket skal overføres delvis til innsiger, da innsiger må anses som medinneholder til varemerket Immortal. Patentstyret er av den oppfatning at det er uklart om varemerkeloven § 28 åpner for delvis overføring. Da innehaver må anses som det eneste gjenværende bandmedlemmet på søknadstidspunktet, er det uansett ikke nødvendig å ta stilling til om bestemmelsen åpner for en delvis overføring av rettigheten jf. prinsippet «naken inn, naken ut».

Varemerkeloven § 15 første ledd bokstav f og 16 bokstav a, jf. § 3 tredje ledd

- Ettersom prinsippet «naken inn, naken ut» legges til grunn, oppstår spørsmålet om hvem som var medlemmer av bandet da søknaden ble innlevert.
- Innehavers dokumentasjon gir klart uttrykk for at innsiger forlot Immortal i 2015, og startet sitt eget band Abbath. Innsigerens uttalelser og kunngjøringene i metalmagasinet Metal Hammer og innsigers plateselskap Season of Mist, må ses i sammenheng med at innsiger startet sitt eget band under navnet Abbath, og at dette bandet utga album og holdt konserter. Samlet sett må dette oppfattes som at innsiger forlot bandet i 2015. Samtidig har de gjenværende medlemmene i Immortal fortsatt sin virksomhet med å utgi to album, uten at det foreligger dokumentasjon som viser at innsiger har motsagt seg dette eller hevdet at dette er noen form for inngrep i deres rettigheter i bandet.
- Da innsiger må oppfattes som å ha forlatt bandet i 2015, vil rettigheten til bandnavnet ligge hos de gjenværende medlemmene, jf. prinsippet «naken inn, naken ut». Da også Horghagen forlot bandet i 2023, er det kun innehaver som må anses som gjenværende medlem i bandet. Det registrerte merket ble dermed ikke innlevert i ond tro eller i strid med «en annens rett», jf. varemerkeloven § 15 første ledd bokstav f og § 16 bokstav a.

7 Klager har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Klagen må tas til følge. Patentstyrets avgjørelse vedrørende varemerkeregistrering nr. 329202 IMMORTAL, må oppheves.
- Varemerkeregistreringen må oppheves da merket er egnet til å forveksles med Eikemos innarbeidede rettigheter til kjennetegnet Immortal, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 første ledd bokstav b og § 3 tredje ledd. Subsidiært, gjøres det gjeldende at varemerket er søkt registrert i ond tro, jf. varemerkeloven § 15 bokstav f.

- Det er enighet om at Immortal er innarbeidet som varemerke før 11. oktober 2023, jf. varemerkeloven § 3 tredje ledd. Det er uenighet om hvem som har innarbeidet varemerket.
- Eikemo har innarbeidet varemerket IMMORTAL, enten alene eller i samarbeid med øvrige bandmedlemmer. Innarbeidelsen er ikke gjort av, eller til fordel for, bandet som sådan, som aldri var en selskapsrettslig enhet.
- Eikemo og Nævdal etablerte Immortal sammen i 1990 med følgende logo:

- Under denne profilen ga Immortal ut fire plater under plateselskapet Osmose Productions i perioden 1992 til 1997. Felles for disse fire platene var at Eikemo skrev mesteparten av musikken. Eikemo spilte i hovedsak bass og sang, men han spilte også noe gitar og trommer. Nævdal skrev tekstene til sangene, noe musikk og spilte gitar. I perioden 1993 til 1995 gjennomførte bandet tre turneer og spilte konserter på mindre klubber i Europa. Den 8. oktober 1995 gjennomførte Nævdal sin siste konsert med Immortal, og han deltok på innspillingen av albumet *Blizzard Beasts*. Et album som ble gitt ut i 1997. Etter denne innspillingen fikk Nævdal en skade som gjorde at han sluttet å spille gitar og var etter klagers syn ikke lenger et aktivt medlem i bandet. Ved Nævdals uttreten tok Eikemo over rollen som gitarist. Samtidig fikk Immortal ny profilering, ny sammensetning og nytt lydbilde. Albumet *At the Heart of Winter* (1999) ble spilt inn med trommeslager Reidar Horghagen. Eikemo skrev musikken, hadde vokal, spilte bass og gitar. Nævdal var ikke til stede i studio eller på bandøvingene i forbindelse med innspillingen av *At the Heart of Winter*, *Damned in Black* (2000) og *Sons of Northern Darkness* (2002), noe som bekreftes av Horghagen. Ifølge direktøren for plateselskapet Osmose Productions, Herve Herbaut, er *At the Heart of Winter* årsaken til Immortals gjennombrudd. Herbaut tegnet den nye logoen og ga alle involverte rett til å bruke den, men ønsket i utgangspunktet at logoen ikke skulle registreres.
- Eikemo var den som utviklet og innarbeidet Immortal gjennom mange år med turnévirkosomhet, plateinnspillinger og låtskriving. Immortal ansatte bl.a. en egen manager, Håkon Grav, som ivaretok bandets interesser, organisering av konserter, avtaler og logistikk. Eikemo har levert musikk, vokal, scenearbeid, PR og visuell fremstilling, og varemerket har blitt kjent hovedsakelig gjennom Eikemos innsats. Eikemo er eneste medlem som har spilt på samtlige utgivelser, spilt alle konserter og vært hovedaktør utad. Utviklingen av Immortal og innarbeidelsen av varemerket er kjernen av et slikt frontfigurtilfelle som nevnes av Patentstyret. Patentstyrets avgjørelse tar ikke tilstrekkelig hensyn til det faktiske inntrykk i markedet, der bandnavnet ofte assosieres med én sentral person (her: Eikemo/Abbath). Tross Nævdals begrensede bidrag til utviklingen av Immortal fra 1997–2014, står han etter Patentstyrets avgjørelse i praksis igjen som den eneste

rettighetshaveren til et bandnavn hvor hans rolle i perioden fra 1997 og frem til bruddet i beste fall kan beskrives som perifer.

- Selv om Nævdal erkjennes å ha bidratt slik at han tilkjennes en ideell andel av merket, er det likevel Eikemo som har vært ansvarlig for utformingen av melodi og øvrige deler av låtene. Selv om Nævdal bidro med innspill til en melodilinje, riff eller ved å skrive tekster, har ikke dette bidratt til innarbeidelse av varemerket Immortal. Tekstbidrag som gir rettigheter etter åndsverkloven, sammenfaller ikke med rettigheter og innarbeidelse etter varemerkeloven. Enkeltutsagn og det at inntekter har vært delt likt, er irrelevant for hvorvidt man innarbeider etter varemerkeloven. Dette ble gjort for å unngå konflikt.
- Det er ingen rettslige grunnlag som tilsier at Eikemo ikke lenger har rettighetene sine i behold enten som en enerett eller som en sameierett.
- Det foreligger ingen avtale der Eikemo har overdratt sine rettigheter i IMMORTAL, jf. varemerkeloven § 53. En innehaver av en slik varemerkerett, kan også gi en annen rett til å bruke varemerket, jf. varemerkeloven § 54, men dette innebærer ikke at man overdrar rettigheter som sådan. Ingen av Eikemos uttalelser, opptreden eller eventuell passivitet kan tolkes som en fraskrivelse av hans rettigheter. Ei heller kan Nævdal ha hatt noen berettigede forventninger om at rettighetene tilhørte ham. Uttalelser i media og i tidligere saker for Patentstyret må sees i lys av sammenhengen og partenes interne kommunikasjon.
- Avgjørende for saken er derfor spørsmålet om Eikemo, uten avtale, kan anses å miste sine rettigheter i det innarbeidede varemerket.
- Prinsippet «naken inn, naken ut» har ikke grunnlag i lov, men virker å være et utslag av tidligere forvaltningsavgjørelser fra Patentstyret, og enkelte tingrettsavgjørelser. Sakene som innklagede viser til er ikke direkte relevante. I TINFI-2011-19521 (Black Sheep) var det enighet om at rettighetene i bandnavnet i utgangspunktet tilhørte partene i felleskap. I Gorgoroth-saken hadde man en helt annen mengde bandmedlemmer, og det er fremhevet at det var over 14 uttredener av faste medlemmer.
- Det er ikke grunnlag for å stille opp en regel hvor en rettighetshaver mister sine rettigheter uten avtale. Det er ikke grunnlag for prinsippet «naken inn, naken ut». Prinsippets hensyn om kontinuitet ivaretas bedre av andre løsninger, herunder lisensiering og alminnelig bruk av sameierettigheter. Hvis flere bandmedlemmer eier et varemerke sammen, og det ikke foreligger noen avtale om bruken av merket, oppstiller sameieloven tilstrekkelige rammer for bruken av andelen. Det er altså ikke behov for en kunstig regel om at et varemerke som opprinnelig var i sameie, automatisk skal tilfalle det som til enhver tid regnes som bandet.
- Det er heller ikke et behov for en slik kunstig regel i foreliggende sak. Det er ikke utenkelig at det for enkelte band vil være en slik forutsetning, eller at bandet formelt anses som en rettslig enhet. Imidlertid er ikke dette tilfelle for Immortal. Samtlige bandmedlemmer har

på et eller annet tidspunkt anført at Immortal som band ikke eksisterte. Bandet har aldri hatt det selskapsrettslige preg som man ofte ser for andre musikkgrupper. Tvert imot har bandets historikk vært preget av en løs organisering, og fokus på enkeltindividene over gruppen. Det er på denne bakgrunn at bandmedlemmenes identitet dyrkes, f.eks. Eikemos «Abbath».

- Nyere rettspraksis er også tydelig på at det ikke kan oppstilles slike særegne regler innenfor varemerkeretten. I TOSL-2023-177053 [Stratosbygget] viser retten til mindretallet i KFIR-2018-84 [Highasakite] vedrørende at alminnelige avtalerettslige prinsipper om formfrihet for avtaler gjelder også på varemerkerettens område, og uttalelse om at bandmedlemmenes uttreden ikke innebar at de frasa seg sine rettigheter til merket HIGHASAKITE.
- Prinsippet «naken inn, naken ut» gir dessuten uttrykk for en dårlig rettsregel, og skaper uforutsigbarhet for alle bandmedlemmer og deres band, blant annet om hvem som faktisk utgjør bandet, hva som skal tilfalle bandet og hva som eventuelt skal anses som medlemmenes egne rettigheter. Satt på spissen, vil prinsippet medføre at alt ethvert medlem gjør eller foretar seg tilfaller den som til enhver tid hevder å utgjøre bandets flertall.
- Under alle omstendigheter må varemerkeregistreringen oppheves fordi Nævdal innga søknaden i ond tro. På tidspunktet for søknadens inngivelse var han klar over det innarbeide merket. Nævdal har med vitende og vilje søkt det samme varemerket på nytt, til tross for partenes tidligere tvister. Første gang da Eikemo søkte varemerket registrert i 2014, og senere i 2019 da Nævdal søkte varemerkeregistrering som senere ble opphevet i 2020.
- Nævdals intensjon med sin søknad fremstår å være et forsøk på å nekte Eikemo å benytte ordet IMMORTAL i sin kommunikasjon med markedet. En eventuell enerett for Nævdal vil i realiteten stenge for enhver videre bruk av Immortal i utførende musikk, herunder for Eikemos mulighet til å kapitalisere på det navnet han har skapt. I motsetning til Nævdal, vil Eikemo være i stand til å bruke Immortal som et navn for å formidle sitt kunstneriske uttrykk, og det til et publikum slik det er allment kjent i markedet. Nævdal på sin side vil måtte leie inn musikere, for å spille den musikken Eikemo har gjort kjent. Uttalelsene viser at det foreligger objektiv illojal hensikt fra Nævdal på søknadstidspunktet. Det kan ikke være tvilsomt at intensjonen er å skaffe seg et uberettiget eierskap til bandnavnet.

8 Innklagede har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Klagen må forkastes og Patentstyrets avgjørelse må stadfestes med den konsekvens at varemerkeregistrering nr. 329202 opprettholdes.

- Søknaden er ikke registrert i strid med en annens rett, og er ikke innlevert i ond tro, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. §§ 4 første ledd bokstav b og 3 tredje ledd, og § 15 første ledd bokstav f.
- I mangel av avtale eller forhold som tilsier noe annet, blir prinsippet «naken inn, naken ut» aktuelt. Dette er ikke noen særregel eller kunstig oppstilt regel, slik klager hevder, men et alminnelig varemerkerettslig spørsmål og vurdering av hvem som eier virkningene av innarbeidelse. For et musikkband følger dette av en grundig redegjørelse av domstolen, med utgangspunkt i Gorgoroth, jf. TOSLO- 2008-08-140784T VI-OTIR/03, som er fulgt i praksis de siste 15-20 årene. Prinsippet om «naken inn, naken ut» er heller ikke urimelig, slik klager tilsynelatende påstår, men er derimot et utslag av rimelighetsbetraktninger, se domstolens uttalelser i Gorgoroth. Prinsippet om «naken inn, naken ut» er ytterligere befestet i TOSL-2024-163878 Pizza Pancetta. Det må legges til grunn som en hovedregel at det er «bandet, og ikke enkeltmedlemmer som innarbeider navnet, slik at bandnavnet tillegges de til enhver tid faste medlemmer, jf. prinsippet «naken inn, naken ut». Unntak fra hovedregelen kan tenkes, se VM 2019/051, Humbucker, avsnitt 20.
- Det sentrale i denne praksisen er innarbeidelsen skjer på vegne av og for bandet, ikke det enkelte medlem personlig, slik at den individuelle innsatsen i utgangspunktet ikke er avgjørende. I så måte ligger heller ikke navnet i et sameie mellom bandets medlemmer, slik klager hevder. Bandnavnet som et varemerke tilhører bandet som sådan, hvor bandet må anses som et eget rettssubjekt. Det enkelte medlem har ikke et personlig eierskap.
- Prinsippet «naken inn, naken ut» får anvendelse i foreliggende sak.
- Den kommersielle suksessen bandet hadde allerede første halvdel av 90-tallet tilsier at bandet på denne tiden var innarbeidet i norske musikkretser og blant fans. Med sin identitet, musikktype, image, kommersielle utgivelser, musikkvideoer og høye salgstall var IMMORTAL innarbeidet som varemerke i Norge for musikktenester allerede før 1999.
- Det er ikke grunnlag for å fravike hovedregelen og utgangspunktet om at bandets navn er innarbeidet av og for bandet som sådan, og det er ingen holdepunkter for at klager har innarbeidet IMMORTAL for musikkrelaterte varer og tjenester personlig. Varemerket IMMORTAL har aldri vært brukt som et merke for tjenester levert av klager personlig, og rettighetene tilfaller derfor bandet som sådan. Patentstyret har i tre saker slått fast at IMMORTAL var innarbeidet av bandet, for bandet, og at varemerket tilhører bandet, og ikke noen av dets enkeltmedlemmer.
- Det er ikke avgjørende hvorvidt et medlem har vært frontfigur, eller hvorvidt arbeidsfordelingen mellom enkeltmedlemmer har vært ulik. Det vil være helt naturlig at de enkelte medlemmer har ulike roller og arbeidsoppgaver.
- Innklagede har aldri forlatt bandet, eller på noe tidspunkt blitt ekskludert. Innklagede var en av grunnleggerne av Immortal, bandets gitarist, og tekstforfatter fra starten.

Innklagede har vært låtskriver og deltok på innspilling av plater og konserter som gitarist frem til 1997. Innklagede måtte deretter trappe ned på gitarspillingen og innta en annen rolle i bandet som følge av en slitasjeskade. Det er ingen holdepunkter for å hevde at innklagede forlot bandet eller sluttet å bidra inn mot bandets musikk. Innklagede fortsatte å komponere og delta i låtskriving med instrumentet på samme måte som før, og utgjorde en sentral rolle i bandet også i denne perioden, hvilket klager selv har uttalt seg om i intervjuer og i tillegg skrevet under på i en skriftlig erklæring. Både Nævdal og Horghagen var med å utvikle og ferdigstille bandets musikk, er oppført i diskografien på samtlige plater som tekstforfatter, komponister og musikere, deltok i intervjuer i alle år, herunder med sitater og bilder, var med på bandets pressemeldinger, omtales i media når journalister omtaler bandet, var med på bandets musikkvideoer, deltok på konserter og turneer, var oppført i alle kontrakter knyttet til bandet og avbildet på merchandise. Innklagede ble operert i 2012, og armen ble etterhvert bra igjen. Dette underbygges blant annet ved at innklagede er oppført som gitarist på bandets to siste album.

- Immortal sin musikk har alltid blitt arrangert i fellesskap. Det vil si selve komponeringen, og sammensetting av de ulike bandmedlemmenes bidrag til ferdige låter. Rettighetene til låtene ble registrert hos TONO med like andeler til klager, innklagede og Horghagen. Alle tre er rettighetshavere og opphavsmenn til låtene som ble skrevet til de fem platene fra 1997-2009. Fellesoppføringene av de tre bandmedlemmene på hver eneste låt bekrefter at klager ikke har bidratt mer enn de andre, og at han verken komponerte eller skapte ferdig musikk eller låter på egen hånd. Den samme likedelingen ble gjort gjeldende for bandets publiserings- og platekontrakter.
- Den interne striden i 2014 er irrelevant.
- Klager erklærte selv at han sluttet i Immortal i 2015 og startet et nytt band under sitt eget artistnavn «Abbath». Dette er offentlig kjent og godt dokumentert. Klager har heller ikke påberopt seg noe form for eierskap etter at han forlot bandet, snarere tvert imot. Han var selv av den oppfatning at navnet lå til de gjenværende medlemmene, jf. for eksempel klagers uttalelser til bransjemagasinet Metal Hammer i mai 2015:

«I sent Demonaz a text message that he can have the name Immortal,” Abbath suddenly bursts out, announcing an amicable end to the bitter legal dispute between the two friends. (...) “If Demonaz and Horgh really want the name Immortal, then so be it. It has been 25 years and we have overcome more than just a difficult time.”»
- De gjenværende medlemmene Nævdal og Horghagen drev bandet videre uten klager og ga ut to singler og ny Immortal-plate i 2018, samt album merchandise. Innklagede har siden klager forlot bandet vært bandets gitarist og vokalist.
- Våren 2023 trer Horghagen ut av bandet, og det inngås en avtale mellom Nævdal og Horghagen om at samtlige rettigheter til navnet og varemerket IMMORTAL tilfaller Nævdal. Nævdal var dermed eneste gjenværende medlem av bandet.

- Klager har grunnet passivitet tapt sin rett til å gjøre gjeldende sine påståtte varemerkerettigheter. For håndhevelsesretten er passivitet uttømmende regulert gjennom varemerkeloven § 8, jf. C-452/24, Lunapark. Imidlertid vil passivitetsbetraktninger kunne gjøre seg gjeldende for spørsmålet til å gjøre en påstått rettighet gjeldende. En stadfestelse av Patentstyrets avgjørelse vil være i overensstemmelse med vurdering av passivitet. Klager forlot bandet i 2015, hans egen og rettighetshavers atferd det siste tiåret, rettighetshavers gode tro og videre drift og investering i bandet Immortal, klagers manglende reaksjoner m.v., er alle momenter som underbygger at klager ikke kan gjøre noen påståtte varemerkerettigheter gjeldende.
- Det har ikke på noe tidspunkt vært reist innvendinger mot bandet og deres bruk av IMMORTAL som navn og varemerke før innsigelsen ble levert i 2023. Det er fremlagt omfattende dokumentasjon på at klager forlot bandet, at han selv anså seg ferdig med bandet, at alle rettigheter var oppgitt og at navnet tilhørte de gjenværende medlemmene, og til og med støttet rettighetshaver i saken for Patentstyret i 2020. I tillegg har Immortal utgitt to album etter 2015 uten at klager reagerte.
- Innklagede ber ikke om at saken avvises på bakgrunn av passivitet alene, men bemerker at en stadfestelse av Patentstyrets avgjørelse vil være i tråd med de momenter som kan ha betydning for om en rettighet eller et krav må anses som tapt ved passivitet.

9 Klagenemndas vurdering:

10 Klagenemnda er kommet til samme resultat som Patentstyret.

- 11 Det aktuelle merket er det kombinerte merket IMMORTAL, som gjengitt i avsnitt 2.
- 12 Klager (Eikemo aka Abbath) begjærte at det skulle holdes muntlig forhandling, noe innklagede (Nævdal aka Demonaz) motsatte seg. Klagenemnda kom til at klager hadde saklig grunn og at en forsvarlig utførelse av tjenesten tillot at det ble holdt muntlig forhandling, jf. patentstyrelova § 7. Sakens omfang og partenes grad av faktisk og rettslig uenighet tilsa at muntlig forhandling var formålstjenlig for å sikre sakens opplysning. Muntlig forhandling med vitneforklaringer ble holdt den 10. februar 2026. Saken står dermed i en annen stilling for Klagenemnda enn det den gjorde for Patentstyret.
- 13 Klager har ikke opprettholdt anførselen om at registrering nr. 329202 skal overføres helt eller delvis fra innklagede til klager, jf. varemerkeloven § 28. Klagenemnda vil derfor ikke ta stilling til dette spørsmålet.
- 14 Spørsmålene som Klagenemnda skal ta stilling til er dermed om registrering nr. 329202 skal oppheves fordi merket er registrert i strid med varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. §§ 4 første ledd bokstav b og 3 tredje ledd, eller søkt registrert i ond tro, jf. varemerkeloven § 15 første ledd bokstav f.

- 15 Under den muntlige forhandlingen fremsatte klager for første gang en anførsel om at merket er registrert i strid med en annens rett her i riket til et åndsverk, jf. varemerkeloven § 16 bokstav d. Klagenemnda er kommet til at anførselen er fremsatt utenfor innsigelsesfristen etter varemerkeloven § 26, og at Klagenemnda derfor mangler kompetanse til å behandle anførselen i foreliggende sak, jf. varemerkeloven § 51 fjerde ledd fjerde setning. I innsigelsessaker har Klagenemnda ikke anledning til å ta stilling til andre grunnlag enn slike som kan utledes av anførslene som er mottatt innenfor innsigelsesfristen, se klargjøringen av bestemmelsen i Prop. 43 LS (2019-2020) side 150-151.

Varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. §§ 4 første ledd bokstav b og 3 tredje ledd

- 16 Varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. § 4 første ledd bokstav b, fastsetter at et varemerke ikke kan registreres uten samtykke av vedkommende rettighetshaver, hvis bruk av merket ville «krenke en annens rett her i riket til et varemerke» ved at det oppstår «risiko for forveksling». Rett til varemerke kan oppstå gjennom registrering eller innarbeidelse, jf. varemerkeloven § 3. Bestemmelsen angir at et varemerke anses innarbeidet «når og så lenge det i omsetningskretsen her i riket for slike varer eller tjenester det gjelder, er godt kjent som noens særlige kjennetegn», jf. varemerkeloven § 3 tredje ledd.
- 17 Partene er enige om at varemerkerett til det kombinerte merket IMMORTAL var oppnådd gjennom innarbeidelse før søknaden ble levert den 11. oktober 2023. Patentstyret la til grunn at bandnavnet Immortal var innarbeidet før 2. juli 2019, jf. OP 2020/00011, og at det ikke er holdepunkter som tilsier at vernet var tapt på søknadstidspunktet i 2023.
- 18 Uenigheten mellom partene gjelder spørsmålet om det kombinerte merket IMMORTAL er innarbeidet som kjennetegn av og for klager alene eller av og for bandets medlemmer i fellesskap som et band, og hvem som var rettighetshaver på søknadstidspunktet den 11. oktober 2023. Klager anfører at det søkte merket IMMORTAL er innarbeidet av Eikemo alene eller i samarbeid med øvrige bandmedlemmene og ikke av bandet som sådan, og at han på søknadstidspunktet i 2023 hadde rettigheten i behold enten som en enerett eller som en sameierett fordi den ikke er overdratt og ikke kan anses å være frasagt eller mistet uten avtale. Innklagede Nævdal anfører at bandnavnet Immortal allerede før 1999 var innarbeidet som kjennetegn av bandet som sådan, og at han alene var innehaver av kjennetegnet på søknadstidspunktet i 2023 ettersom både klager og Horghagen hadde sluttet, jf. prinsippet «naken inn, naken ut».
- 19 Som støtte for sine syn har partene levert inn en betydelig mengde dokumentasjon i tillegg til sine muntlige fremstillinger og vitneforklaringer. Klager har blant annet sendt inn diskografi fra 1991–2023, et utvalg magasin-cover fra 2000–2009, en udatert artikkel om Immortal i en spesialutgave av Decibel magasin, en artikkel om Immortal datert 4. februar 2022 i Devilution webmagasin, plateanmeldelse av «All Shall Fall» fra NRK P3 den 28. september 2009, en skriftlig erklæring fra Herve Herbaut, CEO ved Osmose Production datert 26. februar 2024, en skriftlig erklæring fra Stian Smørholm datert 23. februar 2024 og et intervju med Demonaz i Velvet Thunder den 16 mai 2023.

Innklagede har blant annet sendt inn diskografi et intervju med klager i Bergensavisen (BA) den 2. august 2025, klagers kunngjøring i Metal Hammer den 26. mars 2015, kunngjøringer fra plateselskapet Season of Mist datert 23. april 2015 og 7. mai 2015, plateanmeldelser av «All Shall Fall» i NRK P3 og Plateguiden i 2009, artikler i VG, Dagbladet, NRK, Norsk Pop & Rock leksikon, Bergensavisen (BA), Scream Magazine, Metal Hammer, Decibel, Blabbermouth.net, Tinitus Radio, Metal Injection, The Blackened Chronicles, The Metal Archives i perioden 2001–2025 og en skriftlig erklæring fra Jaap Wagemaker ved Nuclear Blast den 3. november 2025. I tillegg har begge parter levert inn korrespondanse i tidligere saker hos Patentstyret om kjennetegnet IMMORTAL og mellom partene.

- 20 På bakgrunn av den samlede skriftlige og muntlige dokumentasjonen er Klagenemnda av

den oppfatning at black metal-bandet IMMORTAL og den opprinnelige logoen var godt kjent i Norge rundt midten av 90-tallet. Klagenemnda forstår det slik at den nye logoen, som gjenspeiler det omtvistede kombinerte merket , ble tegnet og tatt i bruk i 1998-1999 i forbindelse med bandets nye profilering ved tilblivelsen og utgivelsen av albumet «At The Heart Of Winter» i 1999. Klagenemnda finner at det er tilstrekkelig sannsynliggjort at det omtvistede kombinerte merket IMMORTAL, var godt kjent i Norge som bandet Immortal sitt særlige kjennetegn for musikkrelaterte varer og tjenester før 2014, og at kjennetegnet fremdeles hadde vern gjennom innarbeidelse på søknadstidspunktet den 10. oktober 2023, jf. varemerkeloven § 3 tredje ledd.

- 21 For å avgjøre spørsmålet om hvem som innarbeidet det omtvistede merket IMMORTAL som kjennetegn og hvem som var innehaver av den innarbeidede rettigheten på søknadstidspunktet i 2023, finner Klagenemnda at prinsippet «naken inn, naken ut» får anvendelse.
- 22 Klagenemnda legger til grunn at den rettslige vurderingsnormen er slik som den kommer til uttrykk i Klagenemndas avgjørelse i sak 19/00051 HUMBUCKER avsnittene 18–21:

«18 Spørsmålet om hvem som har retten til et varemerke som er brukt i en sammenslutning – i denne saken et musikkband – som det skjer personendringer i, er ikke regulert i loven. I denne saken er det heller ikke fremlagt noe stiftelsesdokument for det opprinnelige selskapet Humbucker Rocks DA eller annen skriftlig avtale som regulerer spørsmålet om eierskap til varemerket, eller hva som skjer dersom et medlem fratrer.

19 Når det ikke foreligger lov eller slik avtale som tar stilling til hvem som eier et varemerke, har det i rettspraksis vært vanlig å ta utgangspunkt i sameierettslige synspunkter, supplert med reelle overveielser på grunnlag av de interesser som står mot hverandre, samt kulturlivets behov. Det vil også kunne sees hen til selskaps- eller foreningsrettslige grunnprinsipper.

20 Det skal her legges særlig vekt på at en gruppe, som opptrer med en viss kontinuitet og under opprettholdelse av en egen identitet, bør kunne fortsette å opptre med det navnet som gruppen er blitt kjent under, uten at enkeltmedlemmer som trer ut av gruppen skal kunne legge hindringer i veien for dette. Dette er kjent som «naken inn, naken ut»-prinsippet, det vil si at rettighetene til navn og varemerke tilligger de til enhver tid faste medlemmer i bandet (sammenslutningen). En gruppes identitet og retten til bruk av navn og merker må imidlertid bedømmes konkret, og det kan tenkes tilfeller hvor ett av medlemmene er gruppens frontfigur og bærende kraft, hvor det etter omstendighetene vil kunne fremstå som urimelig at de gjenværende i bandet bruker navnet videre. Dette må imidlertid anses som særtilfeller som ikke må overskygge det berettigede behov som vil gjøre seg gjeldende i de fleste tilfeller, nemlig det å kunne fortsette gruppens virksomhet under det etablerte navn.

21 Disse momentene er trukket frem i dommen fra Oslo tingrett med referansen TOSLO-200808-140784TVI-OTIR/03, Gorgoroth, og dommen fra Indre Finnmark tingrett med referansen TINFI-2011-19521, The Blacksheeps, samt Patentstyrets annen avdeling i sak nr. 7344, Strings Unlimited.»

- 23 Slik Klagenemnda ser det viser dokumentasjonen at Immortal er et musikkband som det har vært personendringer i.
- 24 Bandet Immortal ble etablert av Eikemo (Abbath) og Nævdal (Demonaz) i 1990, og diskografien viser at disse to er kreditert med ulike roller på alle de ti albumene i perioden 1990–2010. På de fem første albumene i 1991–1997 er Eikemo oppført som vokalist og bassist, og Nævdal som gitarist og låtskriver. På trommer er Eikemo og Armagedda oppført på to album hver, mens Horghagen (Horgh) kom inn som ny trommeslager fra og med albumet Blizzard Beasts i 1997. Horghagen er oppført som trommeslager på alle album i perioden 1997–2018. På de fem neste albumene i 1999–2010 er Eikemo oppført på vokal og gitar, Nævdal som låtskriver, Horghagen på trommer og Iscariah og Apollyon spilte bass på to album hver. Opplysningene i saken tilsier at Eikemo tok over på gitar etter innspillingen av albumet Blizzard Beasts fordi Nævdals problemer med en arm gjorde at han ikke kunne spille like mye som før og i alle fall ikke under plateinnspillinger og på konserter. Høsten 2014 og utover våren 2015 ble det konflikt mellom Eikemo, Nævdal og Horghagen. Konflikten førte til at Eikemo etablerte sitt eget band «Abbath» under plateselskapet Season of Mist, og spilte inn et album som i hvert fall delvis besto av musikk som egentlig var tiltenkt Immortal. Nævdal tok da over rollen som vokalist i Immortal og tilfriskning av armen gjorde at han igjen kunne spille gitar. På albumene i 2018 og 2023 var dermed Nævdal vokalist, gitarist og låtskriver. På albumet i 2018 spilte Horghagen trommer og Peter Tägtgren bass, og på albumet i 2023 spilte Kevin Kvåle trommer og Ice Dale spilte bass.
- 25 Spørsmålet om hvem som er innehaver av et innarbeidet varemerke når musikkbandet har hatt personendringer, er som nevnt ikke lovregulert, jf. Gorgoroth-saken og Humbucker avsnitt 18. I likhet med de tidligere sakene har Klagenemnda ikke fått fremlagt noen avtaler eller annen dokumentasjon som regulerer spørsmålet om hvem som eier bandnavnet og kjennetegnet IMMORTAL eller hva som skjer hvis et medlem slutter i

bandet. Det er derfor ikke tvilsomt at prinsippet «naken inn, naken ut» får anvendelse også i foreliggende sak, og at prinsippet får anvendelse selv om partene ikke skulle ha avtalt dette på forhånd. Diskografien viser som nevnt at også øvrige musikere enn Eikemo, Nævdal og Horghagen har variert. Det er imidlertid ingen dokumentasjon i saken som tilsier at for eksempel Armagedda, Iscariah og Apollyon har eierandeler eller rett til å bruke Immortal som kjennetegn etter at de har sluttet, noe som tilsier at bandet allerede har opptrådt i tråd med prinsippet om «naken inn, naken ut».

- 26 Klagenemnda kan ikke se at varemerkeloven § 53 løser slike særtilfeller som i foreliggende sak. Etter sin ordlyd fastsetter bestemmelsen at en varemerkerett kan overdras i eller uten forbindelse med den virksomheten som varemerket er knyttet til, og at ved overdragelse av virksomhet går rett til varemerker som er knyttet til virksomheten, over til erververen hvis ikke annet er avtalt eller fremgår klart av omstendighetene. Faktum og problemstillingen i foreliggende sak dreier seg imidlertid verken om overdragelse av varemerkerett eller overdragelse av en virksomhet med tilhørende varemerkerettigheter, men om hvem som er innehaver av det innarbeidede kjennetegnet og bandnavnet IMMORTAL på søknadstidspunktet ettersom bandet har hatt flere personendringer og det ikke foreligger lov eller avtaler som regulerer retten. Som forklart følger det av tingretts- og forvaltningspraksis at i slike tilfeller får prinsippet «naken inn, naken ut» anvendelse.
- 27 Ettersom prinsippet «naken inn, naken ut» får anvendelse i foreliggende sak, blir det neste spørsmålet om det er bandet som sådan eller klager alene som innarbeidet kjennetegnet IMMORTAL.
- 28 Klagenemnda er kommet til at det var bandet som sådan, det vil si bandets faste medlemmer, som sto for innarbeidelsen av kjennetegnet IMMORTAL, og ikke klager alene. Dette gjelder både i tiden fra etableringen i 1990 og frem til bruddet i 2015, men også i ettertid frem til søknadstidspunktet i 2023.
- 29 Partene er enige om at bandet ble etablert av Eikemo og Nævdal i 1990, og at begge var med på tilblivelsen og innspillingen av bandets fem første plater. Eikemo som vokalist og den som sto for det meste av melodi og riff, og Nævdal som låtskriver, gitarist og med bidrag til musikk og riff. Det er heller ikke omtvistet at bandet i 1993 til 1995 gjennomførte tre turnéer og spilte konserter i Europa, og at Nævdal spilte sin siste konsert i 1995. Klagenemnda kan ikke se at det er nødvendig å ta konkret stilling til hvilke funksjoner og arbeidsoppgaver innklagede hadde i bandet i perioden 1995–2015 da problemene med armen gjorde at han ikke lenger kunne spille gitar som før. Etter Klagenemndas syn hadde Eikemo en fremtredende rolle i bandet, og innklagede Nævdals rolle var mer tilbaketrukket. Dette på bakgrunn av at Eikemo som vokalist, komponist og med sin karisma og publikumstekke, i tillegg til at han tok over for Nævdal som gitarist, og i motsetning til Nævdal spilte på alle konserter og album, og også ofte figurerte på magasincover alene. Klagenemnda er likevel av den klare oppfatning at dokumentasjonen og partenes muntlige fremstillinger sannsynliggjør at Immortal over tid og med

kontinuitet fremsto og optrådte utad som et band med flere faste medlemmer, og ikke som Eikemos band alene. I denne sammenheng fremhever Klagenemnda at Immortal, selv etter at Nævdal grunnet problemene med armen fikk en mer tilbaketrukket rolle, ble fremstilt i media som et band med flere faste medlemmer og ikke at dette var Eikemos band alene.

- 30 Klagenemnda viser for eksempel til en artikkel i en spesialutgave av musikkmagasinet «Decibel», hvor både Eikemo, Nævdal og Horghagen intervjues i forbindelse med tilblivelsen av «At the Heart of Winter» i 1999. Artikkelen innledes med at:

«In 1995, NORWEGIAN CORPSEPAINT LEGENDS IMMORTAL were on the top of the world: With Mayhem's Hellhammer sitting in on drums, vocalist/bassist Abbath and guitarist/lyricist Demonaz were high on the icy grimness of their own Battles in the North and opening for Morbid Angel on the European leg of the Domination tour.»

Da temaet ble penslet inn på Nævdals problemer med armen slik at han måtte gi seg som bandets gitarist, uttaler Eikemo (Abbath) at:

«At the Heart of Winter is more me and Horgh's album than Demonaz's album in many ways. But we couldn't have done it without him, and no one else could've done it better than him. Immortal is the three of us – me, Horgh and Demonaz – but that album is a little more me and Horgh.»

Horghagen (Horgh) uttaler at:

«It was a very frustrating period for all of us, but we kept the brotherhood and spirit up and Demonaz is and always will be a very important member of Immortal.»

Nævdal (Demonaz) gir uttrykk for at han til slutt aksepterte at skaden hindret ham i å spille gitar som før ettersom han fremdeles kunne komponere musikk og skrive tekster, og uttaler at:

«I knew that we couldn't stop though – Immortal is everything to us.»

I forbindelse med bandets tematikk og hyllest til frosne omgivelser enten i tekster eller visuelt, uttaler Nævdal (Demonaz) at:

«I would never try to write lyrics inspired by something or somewhere else. Lyrically and musically, we've found our own thing, and to have those signatures might be the most important thing for us.»

- 31 Klagenemndas oppfatning om at Immortal fremsto utad som et band med flere faste medlemmer og ikke Eikemo alene, understøttes i tillegg av NRK P3 sin anmeldelse av platen «All Shall Fall» i 2009, hvor «Pyro» uttaler at:

«På fredag slapp Immortal det etterlengtede albumet *All Shall Fall*. Helt siden bandet litt sjokkerende trakk inn årene i 2003, har vi ventet tålmodig på at Abbath, Demonaz og Horgh skulle finne sammen og slippe en oppfølger til *Sons Of Northern Darkness*. Nå er de på plass igjen, med Apollyon stødig plassert bak bassen.»

- 32 Videre finner Klagenemnda det dokumentert at Eikemo og Nævdal utviklet musikk i fellesskap og at dette var synlig og kjent for omsetningskretsen gjennom blant annet diskografien og gjennomgangen omtalt i avsnitt 30 og 31. I tillegg fremstår det for Klagenemnda at bandets markedsføring bærer preg av at bandets musikere i den aktuelle perioden var avbildet på merchandise. For eksempel viser innklagedes dokumentasjon at i tilknytning til albumet «*All Shall Fall*» i 2009, er både Eikemo, Nævdal, Horghagen og antagelig Apollyon avbildet på vinylplatene og de tre førstnevnte på buttons, og ikke bare klager alene. At Nævdal har fremstått som en del av bandet for omsetningskretsen er også synliggjort ved at han i forbindelse med en turné i USA i 2009 var tilstede under et «VIP meet-and-greet» arrangement i såkalt «corpse paint» (liksminke), ikledd en t-skjorte med teksten «Immortal» og portretter av Eikemo, Nævdal og Horghagen som henholdsvis Abbath, Demonaz og Horgh.
- 33 Den omstendighet at gruppen utad har fremstått som et band og at IMMORTAL har vært brukt som navn og kjennetegn for bandet og ikke som Eikemos band alene, underbygges ytterligere av klagers uttalelser i Metal Hammer i etterkant av hans fratreden i 2015. I artikkelen «Why Abbath is now stronger than ever» den 7. mars 2016, uttaler Eikemo at:

«“I wish both Horgh and Demonaz well,” he says. “I never have and I never will think that I’m Immortal. I was the frontman, yeah, but I didn’t represent Immortal on my own».

- 34 Etter en helhetlig og konkret vurdering av sakens samlede dokumentasjon og opplysningene som fremkom i den muntlige forhandlingen, er Klagenemnda av det klare syn at Immortal har fremstått og opptrådt utad som et black metal-band med flere faste medlemmer og som har opptrådt med en viss kontinuitet og under opprettholdelse av sin egen identitet. Slik Klagenemnda ser det har bandets til enhver tid faste medlemmer derfor et berettiget behov til å fortsette gruppens virksomhet under det etablerte bandnavnet og kombinerte merket IMMORTAL.
- 35 Selv om klager har vært en bærende kraft og frontfigur i bandet, kan Klagenemnda ikke se at det er holdepunkter for at hans samlede innsats har overskygget eller gått ut over bandets selvstendige identitet som en gruppe med flere faste medlemmer, jf. antitese fra Gorgorth-saken. Det er etter Klagenemndas syn ikke tilstrekkelige holdepunkter for at klagers innsats utgjør et slikt særtilfelle hvor det vil være urimelig at de gjenværende medlemmene i bandet får bruke navnet videre. Klagenemnda slutter seg til Klagenemndas uttalelse i Humbucker om at: «Det er antageligvis ikke uvanlig at enkeltmedlemmer i et band bidrar mer enn andre, eksempelvis når det gjelder frembringelsen av tekst og musikk, uten at dette automatisk kan medføre at disse personene har en større rett til bandnavnet», jf. avsnitt 29. I denne sammenheng peker Klagenemnda på at tilfeller hvor

det vil kunne fremstå urimelig at de gjenværende i bandet bruker navnet videre som følge av ett medlems innsats, må anses å være en snever unntaksregel. Klagenemnda kan ikke se at klagers særtilfelle faller inn under denne unntaksregelen. Klagenemnda viser her til at hensynet til kulturlivets behov i stor grad gjelder verdien av å kunne videreføre et bandnavn som har opparbeidet seg en fan-base og et visst renommé, og at de gjenværende medlemmene Nævdal og Horghagen viste at de etter bruddet i 2015 klarte å videreføre bandet og utnytte bandnavnet til egen nytte, blant annet ved plateutgivelsen «*Northern Chaos*» i 2018 og Nævdals utgivelse av platen «*War Against All*» i 2023. Dette tilsier at de gjenværende i bandet måtte anses å ha et berettiget behov til å fortsette gruppens virksomhet under det etablerte bandnavnet og kjennetegnet IMMORTAL.

- 36 Ettersom Klagenemnda på denne bakgrunn er kommet til at det var bandet som sådan, det vil si bandets faste medlemmer, som sto for innarbeidelsen av kjennetegnet IMMORTAL, blir det neste spørsmålet hvem som var medlem av bandet på søknadstidspunktet den 10. oktober 2023.
- 37 I likhet med Patentstyret finner Klagenemnda at det må legges til grunn at Eikemo (Abbath) sluttet i bandet Immortal i 2015. Det er ikke anført eller dokumentert i saken at Eikemo etter bruddet i 2015 laget eller har fremført musikk som medlem av bandet Immortal. I tillegg underbygges hans fratreden blant annet av Eikemos uttalelser i media i 2015 og 2019, og plateselskapet Season of Mist sin kunngjøring den 23. april 2015.
- 38 Når det gjelder Eikemos uttalelser i media fremhever Klagenemnda hans uttalelse i artikkelen «Abbath reveals the whole truth about the Immortal ending» i magasinet Metal Hammer den 8. mai 2015. I intervjuet uttaler Eikemo at :

«"I sent Demonaz a text message that he can have the name Immortal," Abbath suddenly bursts out, announcing an amicable end to the bitter legal dispute between the two friends.»

Og

«"All sides lost in this battle. If Demonaz and Horgh really want the name Immortal, then so be it. It has been 25 years and we have overcome more than just a difficult time. I will carry Immortal in my heart, soul and bones forever."»

- 39 Et intervju med Eikemo i magasinet Decibel i august 2019 handler om at Eikemo har sluttet i Immortal og har suksess med sitt nye band «Abbath». Fra intervjuet fremhever Klagenemnda at Eikemo uttalte at:

«"I feel more like I am in a band now than I was in fucking Immortal", says Abbath. "With Immortal, it was a horrible situation. There was no atmosphere. For quite some time. I thought it was time to leave, and I had no time to fight over the fucking name or whatever. So, I am mortal now, not Immortal".»

- 40 At Eikemo hadde sluttet i Immortal fremgår i tillegg av en kunngjøring fra Eikemos plateselskap Season of Mist den 23. april 2015 om at:

«Season of Mist are proud to announce the signing of ABBATH! Having recently departed from IMMORTAL to form a new band under his own name, the iconic Norwegian black metal legend is currently working on his debut album for Season of Mist, which is expected to be ready early 2016. Abbath is also revealing his new line-up and live dates below.»

- 41 Klagenemnda finner det også godtgjort i saken at Horghagen sluttet i bandet i 2023, som følge av et inngått forlik mellom Nævdal og Horghagen den 26. juni 2023.
- 42 På denne bakgrunn er Klagenemnda kommet til at bandnavnet og det kombinerte merket IMMORTAL ble innarbeidet av bandet som sådan med bandets til enhver tid faste medlemmer, og at som følge av at Eikemo sluttet i 2015 og Horghagen sluttet i juni 2023, var Nævdal det eneste gjenværende faste medlemmet på søknadstidspunktet den 10. oktober 2023.
- 43 Etter dette har Klagenemnda etter en helhetlig vurdering kommet til at registreringen av det kombinerte merket IMMORTAL ikke er skjedd i strid med varemerkeloven § 16 bokstav a. Bruken av det kombinerte merket IMMORTAL vil ikke krenke «en annens rett her i riket» til et innarbeidet varemerke ved at merket er egnet til å forveksles med dette, jf. varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. §§ 4 første ledd bokstav b og 3 tredje ledd.

Varemerkeloven § 15 første ledd bokstav f

- 44 Varemerkeloven § 15 første ledd bokstav f fastsetter at et varemerke ikke kan registreres hvis det søkes registrert i ond tro. Bestemmelsen får først og fremst anvendelse i de tilfeller «der noen i strid med god forretningsskikk søker registrert et varemerke man er kjent med at en annen allerede anvender som sitt kjennetegn», jf. merknadene til § 15 i Prop. 43 LS (2019-2020) på side 139 med henvisning til EU-domstolens avgjørelse i C-529/07 Lindt Goldhase.
- 45 Klagenemnda er kommet til at merket ikke ble søkt registrert i ond tro, jf. varemerkeloven § 15 første ledd bokstav f. Som det fremgår av gjennomgangen var Nævdal eneste gjenværende faste medlem av bandet på søknadstidspunktet den 10. oktober 2023. Partenes opplysninger tilsier at partene hadde minimal kontakt etter bruddet i 2015 og frem til etter at innsigelse mot registreringen ble inngitt i desember 2023. Det er heller ingen dokumentasjon i saken som trekker i retning av at klager på noe tidspunkt motsatte seg Nævdal og Horghagens videreføring av bandet Immortal og bruken av det kombinerte merket IMMORTAL. Som det fremgår av Eikemos uttalelse sitert i avsnitt 37, er det tvert imot gode grunner til å anse at Eikemo gjorde det kjent ovenfor Nævdal at Eikemo overlot rettighetene til bandnavnet og kjennetegnet til Nævdal allerede i mai 2015. På denne bakgrunn kan Klagenemnda ikke se at innklagedes handling om å søke

varemerkeregistrering var illojal opptreden i strid med god forretningsskikk ovenfor Eikemo.

Konklusjon

- 46 Retten til registrering nr. 329202 det kombinerte merket IMMORTAL er ikke registrert i strid med varemerkeloven § 16 bokstav a, jf. §§ 4 første ledd bokstav b og 3 tredje ledd eller § 15 første ledd bokstav f. Klagen må derfor forkastes, og Patentstyrets avgjørelse om å forkaste innsigelsen blir derved å stadfeste. Registrering nummer 329202 det kombinerte merket IMMORTAL opprettholdes.

Det avsies slik

Slutning

Klagen forkastes.

Gunhild Giske Skyberg
(sign.)

Mikkel Lassen Ellingsen
(sign.)

Jens Herman Ruge
(sign.)